

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la încetarea procedurii de recurs,

în cauza civilă

Elena Crăciun împotriva lui Ion Crăciun

(compensarea îmbunătățirilor efectuate în locuință)

și acțiunea reconvențională

Ion Crăciun împotriva Elenei Crăciun

(plata pentru folosirea spațiului locativ și evacuarea din locuință)

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-521/23

NR. PIGD 2-21148551-01-2ra-05042023)

Recursul declarat până la 1 septembrie 2023. Încetarea procedurii de recurs din oficiu în conformitate cu art. 445¹ din Codul de procedură civilă.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Sandu)
Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Braga, V. Sîrbu)

17 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Ion Crăciun,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 5 octombrie 2021, Elena Crăciun a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ion Crăciun cu privire la compensarea îmbunătățirilor efectuate în locuință.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 20 iunie 2013 a Judecătoriei Centru a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Ion Crăciun, iar copilul minor lăsat la educația mamei.

3. Reclamanta a menționat că a fost nevoită să inițieze un proces civil împotriva fostului soț referitor la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit nr. xxxxx, care anterior i-a fost donată soțului. Prin hotărârea din 12 noiembrie 2019, menținută prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel și încheierea din 12 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, acțiunea despre recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie asupra bunului imobil a fost respinsă. În hotărârea instanței de fond a fost indicat că pentru efectuarea reparației locuinței părțile au suportat cheltuieli în mărime de 284 700 de lei.

4. În opinia reclamantei, este îndreptățită să ceară jumătate din suma cheltuită pentru reparație în perioada căsătoriei cu pârâtul.

5. Elena Crăciun a solicitat încasarea de la Ion Crăciun a costului îmbunătățirilor efectuate în locuința situată mun. xxxxx în perioada căsătoriei, în mărime de 142 350 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

6. La 25 ianuarie 2022, Ion Crăciun a depus cerere reconvențională împotriva Elenei Crăciun, solicitând achitarea plății pentru folosirea spațiului locativ și evacuarea din locuință.

7. În argumentarea pretențiilor sale, Ion Crăciun a indicat că, este proprietarul unic al casei nr. xxxxx, în temeiul contractului de donație din 30 octombrie 2003. Cu toate acestea, fosta soție continuă să locuiască în casă timp de nouă ani fără să achite plata pentru chirie.

8. A menționat că la 11 decembrie 2021 i-a expediat Elenei Crăciun somație, prin care a cerut ultimei să achite chiria 300 de Euro/lunar și obligația de plată a dreptului de folosire a adresei juridice a Societății cu Răspundere Limitată „Sumicoba” , care

a fost înregistrată de unicul fondator Elena Crăciun în anul 2018, în sumă de 50 de Euro/lunar, din momentul recepționării somației. Până la momentul depunerii acțiunii reconvenționale Elena Crăciun nu a achitat costul chiriei, astfel că în termen de 45 de zile s-a acumulat o restanță de 10 400 de lei. Deoarece în termen de o lună de la data recepționării somației, care a avut loc la 11 decembrie 2021, Crăciun Elena nu a achitat datoria, consideră că este îndreptățit să ceară evacuarea acesteia din casa care îi aparține.

9. Reclamantul Ion Crăciun a solicitat încasarea de la Elena Crăciun a sumei de 510 de Euro, ce constituie costul chiriei, precum și evacuarea Elenei Crăciun din locuința situată mun. xxxxx, și compensarea cheltuielile de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 8 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru au fost admise acțiunea inițială și reconvențională. S-a perceput de la Ion Crăciun în beneficiul Elenei Crăciun costul îmbunătățirilor efectuate în locuința situată mun. xxxxx, în perioada căsătoriei, în mărime de 142 350 de lei și cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat de 1 275,50 de lei. S-a perceput de la Elena Crăciun în folosul lui Ion Crăciun (prin compensare) suma de 510 de Euro echivalentul în MDL la momentul pronunțării hotărârii, ce rezultă din folosirea locuinței situată mun. xxxxx, calculată pe perioada de la 11 decembrie 2021 până la 24 ianuarie 2022 și cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat 412 lei. A fost evacuată Elena Crăciun din locuința situată mun. xxxxx. S-a perceput de la Ion Crăciun taxa de stat în folosul statului în mărime de 3 000 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 20 iunie 2022, Ion Crăciun a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii din 8 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea admiterii acțiunii inițiale a Crăciun Elenei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Elena Crăciun, precum și a solicitat modificarea pct. 2 din dispozitiv, în partea excluderii sintagmei „(prin compensare)” cu încasarea prin prisma art. 372 alin. (2) din Codul de procedură civilă al ratelor de chirie pentru 8 luni.

12. La 24 noiembrie 2022, Elena Crăciun a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 8 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

13. Prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Elena Crăciun împotriva hotărârii din 8 iunie

2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că apelul este depus în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins, ca neîntemeiat, apelul declarat de Ion Crăciun și s-a menținut hotărârea din 8 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

15. Întru consolidarea soluției instanța de apel a reținut ca fiind justă soluția primei instanțe cu trimitere la faptul că, prin prisma art. 391 alin. (1) din Codul civil, termenul general de prescripție nu a fost încălcat, în situația în care reclamanta își întemeiază pretențiile pe circumstanțele și faptele stabilite de instanța de judecată în litigiul privind recunoașterea Proprietății comune în devălmășie asupra locuinței, iar în sensul dat termenul de prescripție urmează a fi calculat de la data rămânerii definitive a deciziei în acest sens.

16. Instanța de apel a apreciat critic poziția lui Ion Crăciun cu referire la calcularea termenului de prescripție de la data inițierii în anul 2013 a procedurilor judiciare în instanța de judecată privind desfacerea căsătoriei sau recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a locuinței, deoarece reclamanta pretinde la compensarea îmbunătățirilor în temeiul faptelor stabilite irevocabil prin actul judecătoresc, mai mult ca atât urmează a se accentua și faptul că prin prisma art. 401 alin.(1) din Codul civil prin înaintarea acțiunii în justiție se întrerupe cursul prescripției extinctive, iar din aceste motive cererea privind excepția de tardivitate depusă de către Ion Crăciun, instanța de judecată a apreciat-o ca fiind neîntemeiată.

17. În continuare, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată acțiunea reclamantei Elena Crăciun cu privire la compensarea de către Ion Crăciun a costului îmbunătățirilor efectuate în locuința situată mun. xxxxx, în perioada căsătoriei, în mărime de 142 350 lei, faptul dat fiind corect reținut de către prima instanță în hotărârea contestată de către Ion Crăciun.

18. Instanța de apel a conchis că nu poate fi negată contribuția reclamantei Elena Crăciun la îmbunătățirile aduse imobilului situat pe adresa str. xxxxx, mun. Chișinău, dat fiind faptul că pe parcursul perioadei 2003 – 2013 Elena Crăciun și Ion Crăciun s-au aflat în relații de căsătorie, au locuit împreună și au suportat cheltuieli comune în vederea reparației capitale al bunului imobil, astfel atât timp cât Ion Crăciun nu a prezentat careva probe cu privire la aportul său exclusiv la lucrările de reparație al imobilului, se va prezuma că părțile au contribuit într-o măsură egală în vederea îmbunătățirii casei de locuit, respectiv reclamanta Elena Crăciun are dreptul la o compensare proporțională contribuției sale în acest sens, care după calculele efectuate de în baza devizului de cheltuieli constituie suma de 284 700 de lei/2, reieșind din prevederile art. 26 alin. (1) Codul familiei.

19. Instanța de apel nu a reținut nici criticile apelantului Ion Crăciun cu privire la devizul de cheltuieli prezentat de către Elena Crăciun, care în viziunea sa, nu demonstrează că cheltuielile stabilite într-adevăr au fost realizate, dat fiind faptul că, deși devizul de cheltuieli a fost întocmit în baza prețurilor medii stabilite la situația anului 2008, acest înscris urmează a fi apreciat în ansamblu cu alte probe și urmează a fi reținut în sensul corespunzător, în particular cu extrasul CNAS, extrasele privind transferurile bănești și contul la plată nr. 6941 din 8 octombrie 2008 eliberat de "Politermo-Grup" SRL, care, fiind coroborate cu proba enunțată demonstrează cu certitudine aportul Elenei Crăciun la îmbunătățirile imobilului situat pe adresa str. xxxxx, dat fiind faptul că Ion Crăciun nu a negat faptul efectuării reparației capitale pentru perioada invocată, precum și nu a combătut prin careva probe lipsa contribuției Elenei Crăciun asupra îmbunătățirii imobilului de referință.

20. Pe de altă parte, instanța de apel a accentuat că valoarea lucrărilor prezentate prin devizul de cheltuieli este contrapusă la perioada anilor 2008, iar acțiunea a fost depusă la 5 octombrie 2021, nemaivorbind despre evoluția prețurilor în acest interval și puterii de cumpărare al valutei naționale.

21. Astfel, în opinia instanței ierarhic inferioare, alegațiile apelantului cu trimitere la faptul că Elena Crăciun nu a demonstrat valoarea imobilului până la reparație și după realizarea acesteia, nu urmează a fi reținute și nu prezintă relevanță, or, la etapa actuală acest lucru nu este posibil, iar fapta respectivă nicidecum nu exclude dreptul reclamantei Elena Crăciun de a i se compensa cheltuielile suportate în vederea îmbunătățirii imobilului ce-i aparține lui Ion Crăciun, dat fiind faptul că ultima a probat faptul că a contribuit la reparația acestuia, iar faptul efectuării reparației capitale a fost confirmat inclusiv și de către specialistul Vatamanu Iurie, care a fost audiat într-un proces anterior, fiind somat despre răspunderea penală pentru prezentarea unor concluzii false.

22. Instanța de apel a respins argumentele apelantului cu trimitere la lipsa dreptului Elenei Crăciun de a pretinde încasarea sumelor bănești pretinse drept valoare al îmbunătățirilor efectuate prin prisma hotărârii din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, or, acestea nu au constituit obiectul acțiunii examinate anterior, iar instanța nu s-a pronunțat asupra acestor pretenții ale reclamantei, după cum eronat încearcă să interpreteze apelantul, dat fiind că cauza anterioară deși a avut aceleași părți, temeiul și obiectul acțiunii au fost diferite.

23. Instanța de apel a notat că nu urmează a se reține nici criticile lui Ion Crăciun în privința faptului încasării sumei din contul Elenei Crăciun ca plată pentru chirie, prin intermediul compensării, pe motiv că prin prisma art. 974 din Codul civil, instanța dispune de atare drept de a stinge obligațiile reciproce prin compensare.

24. În continuare, instanța de apel a menționat că apelantul Ion Crăciun prin prisma art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă a solicitat încasarea plăților aferente chiriei imobilului de la Elena Crăciun în mărime de 2 800 de Euro.

25. La acest capitol, instanța de apel a considerat că apelantul Ion Crăciun nu este îndreptățit de a pretinde încasarea acestor sume, întrucât între părți nu există un raport de locațiune, din care s-ar deduce obligații certe și exigibile și în privința cărora se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, sau să se poată solicita o compensație legală. Prin urmare, în cazul de față, lipsește premisa dreptului apelantului prevăzut la norma art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

26. Totodată, instanța de apel a notat că, întrucât cererea de apel a Elenei Crăciun a fost restituită, instanța nu se poate expune asupra temeiniciei hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor lui Ion Crăciun privind încasarea sumei chiriei pretinse de către ultimul.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

27. La 21 martie 2023, Ion Crăciun a depus recurs împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii depusă de Elena Crăciun.

28. În esență, în argumentarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept expuse anterior, recurentul a invocat că prescripția dreptului material la acțiune, arătând că eventualele lucrări de reparație au avut loc în perioada 2008–2009, fapt constatat prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2021 (dos. nr. 2ra-442/2021).

29. Recurentul a susținut că acțiunea introdusă de intimată în anul 2021 este tardivă și că cererile anterioare (divorț, recunoașterea bunului în devălmășie, etc.) nu au efect de întrerupere a termenului de prescripție, deoarece au obiect și temeuri juridice diferite.

30. Totodată, recurentul a specificat faptul că instanțele inferioare au interpretat greșit probele, apreciind cheltuieli ca îmbunătățiri esențiale fără a exista înscrisuri probatorii certe (facturi, contracte, bonuri). Expertizele judiciare au reținut doar efectuarea unor reparații curente, care la data examinării necesitau reînnoire, și nu a unor lucrări capitale care să majoreze valoarea bunului imobil. De asemenea, intimata nu a demonstrat proveniența exclusivă a mijloacelor financiare din fonduri proprii, lipsind dovada certă că reparațiile au fost realizate pe cheltuiala sa.

31. Prin referința depusă la 10 mai 2023, Elena Crăciun a solicitat respingerea recursului declarat de către Ion Crăciun.

32. Prin încheierea din 4 aprilie 2024 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de Ion Crăciun împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și transmis Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond (f.d.25, Vol. II).

33. Însă, prin prisma art.13 alin. (5¹) din Legea nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (introdus prin LP224 din 31 iulie 2024, MO3161-363/16.08.24 art.569; în vigoare 16 august 2024), prezenta cauză va fi examinată în ordine de recurs în complet de 3 judecători, de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.

34. La 15 septembrie 2025, Elena Crăciun a depus cerere, în temeiul art. 445¹ din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat încetarea procedurii în recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

36. Art. XI alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. (3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.” Din sensul normei de drept enunțate, rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

37. Respectiv recursul declarat de Ion Crăciun, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestuia. Astfel, la momentul depunerii și examinării prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

38. Art.13 alin. (5¹) al Legii nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (introdus prin LP224 din 31 iulie 24, MO3161363/16.08.24 art.569; în vigoare 16 august 2024):

„Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componență, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

39. Art. 432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

40. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

41. Art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

42. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

43. Art. 445¹ din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs dispune, printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, încetarea procedurii de recurs, din oficiu sau la cerere, dacă după declararea admisibilității recursului se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

44. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, conchide că recurentul s-a conformat dispozițiilor art. 434 din Codul de procedură civilă, și a depus în termen recursul la 21 martie 2023. Or, decizia din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentului prin intermediul oficiului poștal la 23 martie 2023 (f.d. 202, Vol. I).

45. În continuare, având în vedere dispozițiile art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), în speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului și argumentele intimatei din referință, au fost expuse cu suficientă claritate pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate în lipsa părților.

46. Totodată, citarea participanților ar fi condus, în mod nejustificat, la tergiversarea soluționării cauzei, aspect de natură să contravină principiului celerității procedurale. Această abordare este în deplină concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care impune statelor obligația de a asigura soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și de a evita întârzierile inutile în procedură, atunci când dreptul la un proces echitabil este, în mod efectiv, garantat prin alte mijloace.

47. Prin urmare, completul de judecată respinge solicitarea intimatei Elena Crăciun de a participa la dezbaterile cauzei în fond (f.d.53, Vol. II), or, examinarea cauzei în lipsa părților este legală, justificată și proporțională cu scopul urmărit — acela al unei judecăți eficiente și rapide.

48. Examinând materialele dosarului civil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, din oficiu, că se impune încetarea procedurii de recurs intentate de Ion Crăciun împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru considerentele ce urmează.

49. Conform dispozițiilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, recursul poate fi exercitat doar în baza anumitor temeiuri expres prevăzute de lege. Conform art. 433 lit. a) din același cod, în redacția aplicabilă la data depunerii cererii, recursul este considerat inadmisibil dacă motivele invocate nu se încadrează în limitele prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4).

50. Din analiza recursului declarat rezultă că Ion Crăciun a făcut trimitere la prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă, adică instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Însă, nu a indicat care anume norme urmau a fi aplicate de către instanța de judecată.

51. Succesiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, (în vigoare la data depunerii recursului), și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

52. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit săvârșirea încălcărilor de către Curtea de Apel Chișinău în măsura în care ar fi dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau ar fi comis erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Totodată, instanța de recurs nu a stabilit că normele aplicate denotă îndoieli la aplicare.

53. Astfel, dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

54. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

55. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

56. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurantei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

57. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către Ion Crăciun, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

58. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

59. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

60. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

61. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Ion Crăciun împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

62. Deși prin încheierea din 4 aprilie 2024 recursul declarat de Ion Crăciun, a fost considerat admisibil, potrivit jurisprudenței constante a Curții Supreme de Justiție și în temeiul dispozițiilor legale incidente, admisibilitatea în principiu a recursului nu echivalează cu obligația instanței de a proceda automat la examinarea acestuia în fond.

63. Astfel, în conformitate cu art. 445¹ din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este abilitată să dispună încetarea procedurii de recurs, din oficiu, chiar și ulterior admiterii în principiu, dacă identifică existența unui caz de inadmisibilitate. Această prerogativă derivă din obligația instanței supreme de a exercita un control

riguros al căilor extraordinare de atac, în scopul protejării securității raporturilor juridice și al prevenirii unei jurisprudențe contradictorii.

64. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a analizat atât motivele invocate de recurentă, cât și temeiurile care pot fi reținute din oficiu, în conformitate cu art. 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă (în redacția aplicabilă până la 1 septembrie 2023).

65. În urma acestei analize, instanța nu a identificat circumstanțe ce ar permite încadrarea cererii de recurs în limitele restrânse ale recursului prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4), astfel încât nu se justifică continuarea examinării în fond.

66. În consecință, ținând cont de considerentele expuse mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că sunt întrunite condițiile pentru încetarea procedurii de recurs, din oficiu, a cererii depuse de Ion Crăciun împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Această soluție corespunde exigențelor impuse de caracterul extraordinar al recursului și reafirmă principiul potrivit căruia Curtea Supremă de Justiție nu este o a treia instanță de fond, ci un organ de control al legalității, cu rol de uniformizare a practicii judiciare.

67. În conformitate cu art.433 lit. a), în vigoare la data depunerii recursului, art. 269-270, art. 442, art. 445¹ din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Încetează procedura de recurs, din oficiu, intentată la cererea de recurs depusă de Ion Crăciun împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Crăciun împotriva lui Ion Crăciun cu privire la compensarea îmbunătățirilor efectuate în locuință, și acțiunea reconvențională depusă de Ion Crăciun împotriva Elenei Crăciun cu privire la plata pentru folosirea spațiului locativ și evacuarea din locuință.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat